25/07/2019

Μία χιλιετία λειτουργίας της Ι.Μ. Πρ. Ηλιού Παρνασσίδος!

/ Ιερές Μονές

Στη συμπλήρωση μίας ολόκληρης χιλιετίας λειτουργίας της Ιεράς Μονής Προφήτου Ηλιού Παρνασσίδος, αναφέρθηκε σε μία αφιερωματική ομιλία του (σ.σ. στο ιστορικό μοναστήρι), ο πολύ γνωστός στους εκκλησιαστικούς κύκλους, Πολιτικός Επιστήμονας και συγγραφέας, κ. Κωνσταντίνος Χολέβας.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η συγκεκριμένη ομιλία εκφωνήθηκε στον Πανηγυρικό Πολυαρχιερατικό Εσπερινό που έλαβε χώρα πριν από λίγες ημέρες στην Ιερά Μονή την παραμονή της μεγάλης εορτής του Προφήτου Ηλιού. Ακολουθεί όλη η ομιλία:

“Η εορτή της εις Ουρανούς Αναβάσεως του Προφήτου Ηλιού του Θεσβίτου μάς καλεί και μάς συνάγει σήμερα και αύριο στην ιστορική αυτή μονή της Φωκίδος. Οι λατρευτικές εκδηλώσεις εκφράζουν τον σεβασμό μας προς τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν, πρός την Υπεραγίαν Θεοτόκον και προς τον μέγα Προφήτη, τον οποίο τιμά η Εκκλησία μας στις 20 Ιουλίου. Ταυτοχρόνως ο εφετεινός εορτασμός έχει ιδιαίτερη σημασία, διότι τιμούμε με λαμπρότητα και ιεροπρέπεια την επέτειο

των 1000 ετών από την ίδρυση της Μονής.

Λίγα χιλιόμετρα από το Μαντείο των Δελφών, το οποίο εσέβοντο οι αρχαίοι πρόγονοί μας, βρίσκεται η Ιερά Μονή Προφήτου Ηλιού Παρνασσίδος. Ο ίδιος λαός, ο ελληνικός, ο οποίος κάποτε πίστευε στον Δία και στον Απόλλωνα, μετεστράφη εκουσίως στον Χριστιανισμό, όταν οι Απόστολοι του Ευαγγελίου εκόμισαν στην πατρίδα μας το μήνυμα τη διδασκαλίας του μόνου και αληθινού Θεού. Ο Ελληνισμός ακολουθώντας τις προτροπές του Μεγάλου Βασιλείου κράτησε επιλεκτικά ορισμένα χρήσιμα στοιχεία από τη σοφία των Αρχαίων, αλλά συνδέθηκε με πίστη και αφοσίωση με την Ορθοδοξία, η οποία κατά τα τελευταία 2000 χρόνια αποτελεί στοιχείο της εθνικής μας ταυτότητος.

Από τα 2000 αυτά χρόνια, τα 1000 βρίσκουν την Μονή Προφήτου Ηλιού να πρωταγωνιστεί στην πνευματική άσκηση αλλά και στην εθνική προσφορά. Από κατάστιχο της Μονής του 1834 μαθαίνουμε ότι είχε ιστορία τότε 815 ετών, άρα ιδρύθηκε το 1019, στα χρόνια της ένδοξης Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, της Ρωμανίας. Η Μονή αναφέρεται σε Πατριαρχικό σιγίλιο του Οικουμενικού Πατριάρχου Ιερεμίου Β΄ (16ος αιώνας) και μάλιστα καταγράφεται ως τοποθεσία η Χρυσή Χώρα, δηλαδή το σημερινό Χρισσό. Όπως δηλώνουν οι ειδικοί και μάλιστα ο γνωστός καθηγητής Νικόλαος Ολυμπίου, το χαρακτηριστικό διασωθέν κτήριο που ονομάζεται Φωτάναμα, το οποίο χρησιμοποιούσαν οι μοναχοί για να ανάβουν φωτιά και να ζεσταίνονται, εκφράζει την αρχιτεκτονική του 11ου αιώνος και επιβεβαιώνει την χρονολογία ιδρύσεώς της Μονής.

Η Μονή ακολουθεί τις ταλαιπωρίες του Έθνους μας. Σταυροφόροι και Οθωμανοί κατακτούν τα εδάφη μας, αλλά όχι και τις ψυχές των προγόνων μας. Οι περισσότεροι αρνούνται να αλλαξοπιστήσουν. Παραμένουν Ορθόδοξοι, με ελληνική γλώσσα, εθνική συνείδηση και πεποίθηση συνέχειας του Ελληνισμού. Η Μονή πυρπολήθηκε στην ανατολική της πτέρυγα το 1801 λόγω μαχών στην περιοχή μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων.

Η μεγάλη στιγμή της Λευτεριάς έρχεται το 1821 μετά από αγώνες και θυσίες ηρώων και Νεομαρτύρων. Εδώ ακριβώς όπου βρισκόμαστε ο Επίσκοπος Σαλώνων Ησαΐας κηρύττει την Επανάσταση στις 24 Μαρτίου 1821. Η Μονή καταγράφεται από τον Ι. Φιλήμονα και άλλους ιστορικούς ως η Αγία Λαύρα της Ρούμελης. Ο Ησαΐας, με καταγωγή από τη Δεσφίνα, γνώριζε το μυστικό της Φιλικής Εταιρίας, είχε επικοινωνία με τον Πατριάρχη Γρηγόριο Ε΄ και πραγματοποιούσε συσκέψεις προεπαναστατικές με το Πανουργιά, τον ηγούμενο Βενιαμίν, τον Αναγνώστη Γιαγτζή, τον Ρήγα Κοντορήγα και τον Αναγνώστη Κεχαγιά. Οι μοναχοί ακολουθούν τον Δεσπότη στις μάχες. Στις 10 Απριλίου απελευθερώνεται το κάστρο των Σαλώνων με τη βοήθεια κανονιών, τα οποία ήλθαν από το Γαλαξείδι, τη φημισμένη

πόλη της ναυτοσύνης. Ο Ησαΐας πέφτει ηρωικά μαχόμενος στη Χαλκωμάτα, σχεδόν την ίδια ώρα που ο Αθανάσιος Διάκος αιχμαλωτίζεται στην Αλαμάνα.

Ο Αύγουστος του 1825 φέρνει και πάλι πολεμικό κλίμα στη Μονή. Στις 3.8 ο Γκούρας μάχεται στα Ταμπούρια και στο Μετόχι της Μονής μαζί με Ρουμελιώτες και τους Σουλιώτες του Κώστα Μπότσαρη. Η Μονή υφίσταται καταστροφές. Η πολεμική ατμόσφαιρα συνεχίζεται το 1826. Ο Κιουταχή πασάς ανατινάζει τη Μονή σε ένδειξη τιμωρίας για την εθνική δράση της. Καταστρέφονται το Καθολικό, ο περίβολος και τα κελλιά. Ο Ναός στον οποίο βρισκόμαστε τώρα άρχισε να ανοικοδομείται το 1832 από τον ηγούμενο Παγκράτιο, δηλαδή μετά την απελευθέρωση. Ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 1834 επί Βασιλέως Όθωνος και με τη συνδρομή των Ιερομονάχων Ζωσιμά και Νεοφύτου. Χαρακτηριστικό για το κλίμα της εποχής της Βαυαροκρατίας, όταν πολλά μοναστήρια έκλεισαν διότι είχαν λιγότερους από 6 μοναχούς, είναι το έγγραφο της τότε Νομαρχίας Φωκίδος και Λοκρίδος της 3.12.1833. Καταγράφει λεπτομερώς τους μοναχούς, ιερομονάχους, καθώς και την περιουσία της Μονής Προφήτου Ηλιού Παρνασσίδος. Ηγούμενος ο Νεόφυτος, 10 Ιερομόναχοι, 20 Μοναχοί και 39 βοσκοί και υπηρέτες

Η εθνική προσφορά της Ιεράς ταύτης Μονής συνεχίσθηκε και κατά τον 20ό αιώνα. Τον Φεβρουάριο του 1943 ο Ηγούμενος Αγαθόνικος Καρούζος εκτελέσθηκε από τους Ιταλούς κατακτητές στο Κοιμητήριο Αγίου Νικολάου Αμφίσσης για υπόθαλψη ανταρτών. Ήταν 51 ετών και τον εξετέλεσαν δεμένο σε μία καρέκλα. Αιωνία η μνήμη του.
Τα χρόνια περνούν. Στις 13 Απριλίου 1981 δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως η μετατροπή της Μονής σε γυναικεία. Με την ίδια απόφαση η Μονή χαρακτηρίσθηκε ως ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΜΝΗΜΕΙΟ. Με την προτροπή του μακαριστού Μητροπολίτου Φωκίδος Αθηναγόρα (Ζακοπούλου) εγκαταστάθηκε συνοδεία μοναζουσών με ηγουμένη την αείμνηστη Ολυμπιάδα Καστανά.

Σήμερα, υπό την εμπνευσμένη ποιμαντορία του Σεβ. Μητροπολίτου Φωκίδος κ. Θεοκτίστου, η Οσιωτάτη Ηγουμένη Κικιλία και η συνοδεία της υμνούν και δοξάζουν καθημερινώς τον Κύριο, διαφυλάσσουν τα κειμήλια και την εθνική παράδοση της Μονής, τηρούν τους κανόνες του Ορθοδόξου κοινοβιακού μοναχισμού και δίνουν καθημερινή μαρτυρία Πίστεως, αγάπης, φιλοξενίας και ελληνικής ιστορίας”.